

О. М. Кохан
*Національний університет
харчових технологій*

**КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ
ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ ВНЗ**

Поглиблення міжнародних зв'язків України, інтеграція країни до загальноєвропейських структур, приєднання України до Болонського процесу, що має на меті створення єдиної системи Європейської вищої освіти, глобалізація суспільства - все це сприяє зростанню ролі англійської мови, посилює мотивацію лю-

дей, що бажають її вивчити як основний засіб міжнародного спілкування та наукових досліджень. Попит на знання іноземної мови стимулює пошук нових, більш ефективних способів та методів навчання та висуває нові вимоги до викладання англійської мови, рівня практичного володіння студентами навичками усного та писемного мовлення.

Поняття іншомовної комунікативної компетентності не має єдиного тлумачення. І. О. Зимня, Н. А. Сура, Н. Б. Завіниченко та ін. тлумачать її як особливість особистості, яка характеризується обсягом і характером засвоєних знань, умінь, навичок іноземної мови, що формується у процесі моделювання іншомовної професійної діяльності. Г. А. Китайгородська, О. О. Леонтьєв, Ю. М. Ємельянов, Л. І. Божович та ін. розглядають предмет комунікативної компетентності як спосіб вільного спілкування. Вагому роль у формуванні іншомовної комунікативної компетентності має комунікативна методика вивчення іноземної мови. Педагогічні можливості даного методу навчання досліджували М. Вайсбурд, Є. Пасов, Г. Рубінштейн, В. Скалкін, О. Щукін та ін. Метою написання даної роботи є з'ясування особливостей комунікативної методики та можливостей її застосування для студентів ВНЗ.

Комунікативний метод з'явився в 60–70-х роках в Британії, коли англійська мова поступово почала набувати статус мови міжнародного спілкування. Тоді й з'ясувалося, що випробувані і надійні, традиційні методики того часу перестали задовольняти потреби більшості іноземців, які вивчають англійську мову [1]. Основною причиною цьому був новий контингент учнів – прагматики, що розглядають англійську мову як засіб комунікацій. Вони потребували не глибинного та системного вивчення мови, яке пропонували традиційні академічні програми, а можливості негайно застосовувати отримані знання на практиці. Комунікативна методика – це, перш за все, прагматичний підхід до вивчення іноземної мови. Вона певною мірою нехтує фундаментальністю знань для того, щоб в короткі терміни підготувати студента до використання іноземної мови в повсякденному житті. Окремі дослідники виділяють п'ять основних характеристик комунікативного навчання іноземної мови: акцент на навчанні комунікації

через реальне спілкування на мові, що вивчається; введення текстів в учбову ситуацію; надання студентам можливості сфокусувати увагу не лише на мові, що вивчається, але і на процесі навчання; залучення особистого досвіду та пов'язування академічного вивчення мови з реальною ситуацією комунікації.

Комунікативна методика являє собою сукупність прийомів, покликаних навчити ефективному спілкуванню в мовному середовищі. Одним з основних його прийомів є імітація ситуацій з реального життя, покликаних стимулювати студентів до активного говоріння. Її першочерговим завданням є усунення страху перед спілкуванням. Людина, яка озброєна стандартним набором граматичних конструкцій і словниковим запасом 600–1000 слів, легко знайде спільну мову в незнайомій країні [2]. Сучасне вивчення іноземної мови базується на використанні комунікативної методики як основи, в поєднанні її з деякими традиційними елементами викладання. Вона передбачає максимальне занурення студента в мовний процес та зведення до мінімуму користування рідною мовою. Основна мета цієї методики – навчити студента спочатку вільно говорити мовою, а потім думати нею [4]. Механічні відтворювальні вправи відсутні: їх місце займають ігрові ситуації, робота з партнером, завдання на пошук помилок, порівняння й зіставлення, що стимулюють не тільки пам'ять, але й логіку, уміння мислити аналітично й образно. Комунікативний метод спрямований на одночасний розвиток основних мовних навичок (усної й письмової мови, граматики, читання й сприйняття на слух або аудіювання) у процесі живого, невимушеного спілкування. Важливим у використанні комунікативної методики є форма подачі лексики, граматичних структур, висловів чужої мови, вона має бути в контексті реальної, емоційної ситуації, яка сприяє швидкому й міцному запам'ятовуванню досліджуваного матеріалу. Комунікативний метод передбачає руйнування психологічного бар'єра між викладачем і студентом, шляхом створення позитивної присмислової атмосфери спілкування на цікаві та актуальні теми. [2]. Численні ігрові елементи та різні види групової роботи у викладанні вносять позитивні зміни в заняття, підтримують позитивне емоційне налаштування студентів, підсилюють їх мотивацію та сприяють активації мовленнєвої діяльності. [3].

Таким чином, у результаті такої методики виникає стійкий інтерес студентів до занять, закріплення пройденого лексичного матеріалу й активізація його використання в усному мовленні. Комунікативна методика є дієвим засобом оптимізації процесу навчання під час формування англомовної мовленнєвої компетенції. Безумовно, усе це вимагає творчого підходу, терпіння, додаткового часу на підготовку й певного рівня знань і підготовки студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Комунікативні методи та матеріали для викладання англійської мови: Ознайомлювальна брошура для українських вчителів англійської мови. – Oxford: Oxford University Press, 1998. – 48 с.
2. Нові виміри сучасного світу: матер. II Міжнародної Інтернет-конференції ["Нові виміри сучасного світу"]. – Мелітополь, 2006. – Т. 2. – С. 23–25.
3. Becker J. Theoretical issues in natural language processing / J. Becker. – Cambridge Mass: Bolt, 1990. – P. 28–32.
4. Carter R. Vocabulary, cloze and discourse: an applied linguistic view / R. Carter. – London and N. Y.: Longman, 1991. – 180 p.